

Datum: 25.01.2022.
Broj: 02-06-886

Svim medijima, dostavlja se

BiH među tri najgore zemlje u Evropi po Indeksu percepcije korupcije za 2021.

Sarajevo, 25.01.2022. – Po ovogodišnjem Indeksu percepcije korupcije (Corruption Perception Index – CPI) Bosna i Hercegovina zauzela je treće najgore mjesto u Evropi sa ocjenom 35, na skali od 0 do 100, što je ukupno pozicionira na 110. mjesto od 180 zemalja, a lošiji rezultat imaju samo Ukrajina i Rusija. Ocjena je ista kao i prošle godine i najgora je u posljednjoj deceniji, jer BiH, za razliku od zemalja okruženja, nije ostvarila nikakav napredak na polju borbe protiv korupcije, prije svega zbog političke opstrukcije ključnih reformi.

BiH i Albanija sada su najlošije ocijenjene zemlje Zapadnog Balkana, jer su Kosovo i Sjeverna Makedonija ostvarile određeni napredak, prvenstveno zbog procesuiranja krupnih afera i visokih zvaničnika, što se u BiH gotovo nikako ne dešava zbog zarobljenog pravosudnog sistema.

Najbolje pozicionirane zemlje globalno na Indeksu percepcije korupcije ponovo su Danska, Finska, Novi Zeland ostale zapadne zemlje s visokim stepenom demokratije. Začelje drže zemlje zahvaćene ratom, bezakonjem i diktaturom, a ove godine to su Somalija, Sirija i Južni Sudan.

U izvještaju objavljenom uz CPI, Transparency International posebno upozorava da sve češće pojave kršenja ljudskih prava, slabljenje demokratije i jačanje autoritarnih režima dovodi do većeg stepena korupcije. U regionalnom izvještaju za Istočnu Evropu i Centralnu Aziju, BiH je posebno istaknuta kao jedna od zemalja koje ostvaruje loše rezultate, te se navode sve češći napadi na kritičare vlasti koja kontroliše medije, suzbijanje građanskih sloboda i opstruisanje reformi koje bi dovele do transparentnijeg finansiranja partija i poštenih izbora.

„Trenutna politička kriza koja produbljuje etničke podjele i ugrožava samo postojanje zemlje, podgrijava sumnje u to koji su interesi i motivi ključnih protagonista, jer skreće pažnju javnosti sa kršenja ljudskih prava i blokira važne antikorupcijske reforme koje BiH treba da provede. Kriza ugrožava i održavanje predstojećih Opštih izbora u BiH, a blokirane su prijeko potrebne izborne reforme koje bi osigurale transparentno financiranje i nezavisno provođenje izbora bez pritiska na birače,“ navodi se u regionalnom izvještaju TI.

Ono što posebno zabrinjava su zapriječene blokade održavanja izbora u oktobru 2022. godine, dok vladajuće stranke kroz inicijative za izmjene izbornog zakonodavstva isključivo nastoje očuvati sopstvenu kontrolu nad izbornim procesom.

“Pitanje svih pitanja sada su predstojeći izbori. Apsolutni je prioritet da se stvore elementarni preduslovi za održavanje izbora, bez toga bi zemlja ušla u potpuni pravni i institucionalni vakuum u kojem bi bio doveden u pitanje dalji opstanak države“, poručio je na predstavljanu rezultata CPI Srđan Blagovčanin, predsjedavajući Upravnog odbora Transparency International u BiH.

Na rezultate CPI posebno je uticao izostanak bilo kakvog napretka na polju ključnih reformi, prvenstveno zakona o sukobu interesa, javnim nabavkama, finansiranju partija i zaštiti prijavitelaca korupcije. Takođe, reforma pravosuđa je potpuno blokirana, a pravosudni sistem instrumentalizovan i zarobljen od strane vladajućeg kartela i zahtijeva potpuno reformisanje i provođenje temeljnih provjera nosilaca pravosudnih funkcija. Zakonodavna vlast u BiH tokom čitavog ovog mandata klinički je mrtva, sa izuzetkom parlamenta Republike Srpske, čiji je fokus više bio na aktivnom podrivanju pravnog poretka nego na bilo kakvim reformama. S druge strane, djelovanje izvršne vlasti na svim nivoima bilo je u najvećoj mjeri usmjereno na izvlačenje javnih resursa, koji su korišteni za lično bogaćenje i utvrđivanje vlasti vladajućih partija.

“Potpuni prestanak funkcionisanja državnih institucija, otklonilo je bilo kakvu dilemu da se zemljom upravlja potpuno vaninstitucionalno. Za korupciju ne postoje više nikakve, čak ni formalne prepreke. Bjesomučna pljačka državnih resursa, odnosno građana, sve se više intenzivira. Zemlja se nalazi na ivici potpunog haosa. Ako ne funkcionišu parlamenti, ako ne funkcioniše izvršna vlast, ako je pravosuđe zarobljeno od strane etnonacionalističkih lidera, ova zemlja i njeni resursi praktično postaju u potpunosti vlasništvo etnonacionalističkog kartela”, rekao je Blagovčanin.